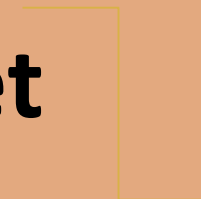

**Hvordan får vi indarbejdet
de gode vaner om
samtalen om døden**

Vigtige fokusområder

I forløbet i hjemmet eller ved flytning til plejehjem

- Indflytningssamtalen er åben for samtalen om den sidste tid af livet
- Afklaring af ønsker og behov

Vigtige fokusområder - fortsat

I plejeforløbet

- Vi er klar til opfølgende samtaler, når borgeren/beboeren lægger op til det
- Godt lægesamarbejde
- Pårørende er orienteret om aftaler
- Styr på dokumentationen af ønsker og aftaler
- Alle kollegaer og vagtlag er orienteret om aftaler
- Kollegaer deler refleksioner om samtalerne

Vigtige fokusområder - fortsat

Ved plejeforløb i den terminale fase

- Dele viden med pårørende og vagtlag
- Klare aftaler med lægen om behandlingsniveau
- Klare aftaler med sygeplejerske/hjemmesygeplejen
- Aftaler med pårørende om tilstedeværelse og tilkald

Vigtige fokusområder - fortsat

Når døden indtræder i hjemmet eller i plejebolig

- Ritualer op til og ved dødsfald
- Opmærksomhed på, at afdøde behandles med omsorg og respekt
- Efterleve særlige aftaler med borger/beboer og pårørende
- Særlige tiltag ved et akut (uventet, pludseligt) dødsfald

Borgeren/ beboeren

Alle medarbejdere må være forberedt til samtalen om den sidste tid

- Borgerne/ beboerne skaber relationer uden at skelne til faglig baggrund
- Der skal iværksættes den rette undervisning og opfølgning
- Medarbejderne deler viden og dokumenterer aftaler

Borgeren/ beboeren fortsat

Borgeren/beboeren skal mødes med forståelse, vejledning og støtte

- Borgeren/ beboeren skal have den nødvendige samtale med lægen
- De pårørende orienteres efter aftale med borgeren/beboeren

Livet skal fortsat leves

- Samtalen skal helst ikke virke begrænsende på de aktiviteter, borgeren/beboeren i øvrigt deltager i - gerne tværtimod

Pårørende

Opbyg relationer til pårørende (familie, nærtstående)

- Opmærksomhed på, at pårørende kan besøge døgnet rundt
- God relation afgørende for samarbejdet i terminal fase
- God relation brobyggende til øvrige pårørende
- Materiale om de sidste dage til udlevering til pårørende
- Inddrag de pårørende i relevante beslutninger

Pårørende - fortsat

Opbygge relationer til pårørende

- Efter dødsfaldet – tal med dem, lyt til dem, hjælp med råd og vejledning, mange har ikke før stået i en sådan situation
- Godt med aftaler om opfølgning

Kollegaer og samarbejdspartnere

Husk og del oplevelserne i kollegagruppen

- Tid til refleksion efter et terminalt forløb og efter et dødsfald
- Hjælp hinanden med reaktioner, at dele følelser og blive bedre
- Særlige kompetencer i gruppen, som kan bruges på en ny måde
- Ledelsesopbakning

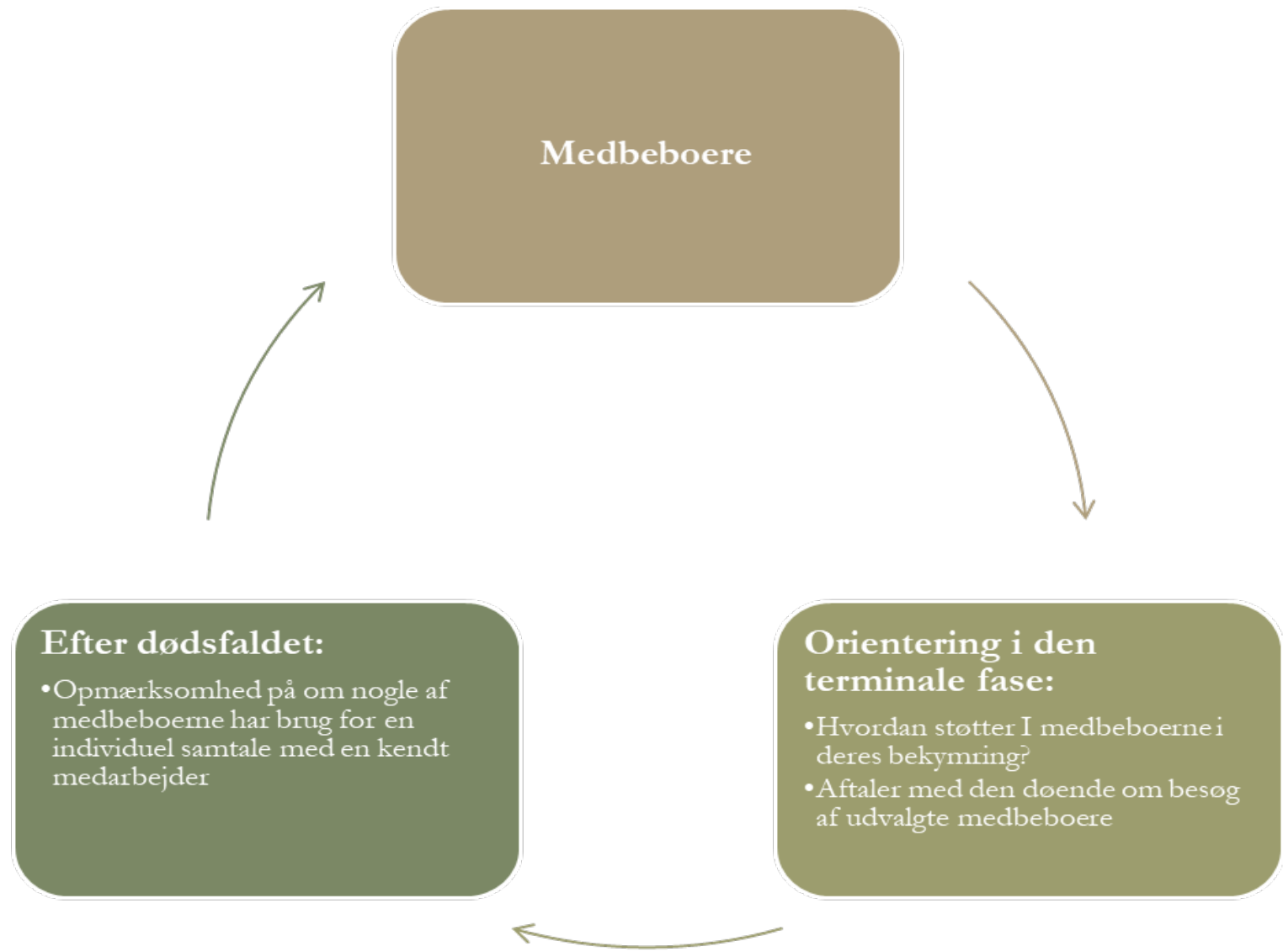
Kollegaer og samarbejdspartnere

Nyt personale og elever

- God introduktion til nye ansatte og elever om arbejdet med den sidste tid og døden

Samarbejdspartnere

- Opfølgning med samarbejdspartnere

Medbeboere

Efter dødsfaldet:

- Opmærksomhed på om nogle af medbeboerne har brug for en individuel samtale med en kendt medarbejder

Orientering i den terminale fase:

- Hvordan støtter I medbeboerne i deres bekymring?
- Aftaler med den døende om besøg af udvalgte medbeboere